

Hur gick det sen? Möte om hylluppställning 17 juni

Minnesanteckningar och rapporter från biblioteken

Närvarande:

Elisabeth Andersen, Högskolan i Borås, Bibliotek & läranderesurser
Marie Bellander, Riksdagsbiblioteket
Åsa Falkerby, Campus Norrköpings bibliotek, Linköpings UB
Maria Gullberg, Malmö högskolas bibliotek
Lena Hagberg, Stockholms stadsbibliotek
Christina Hagerlid, Ekonomikums bibliotek, Uppsala UB
Marie Hoen, CTR-biblioteket & Arkeologiska biblioteket, Lunds universitet
Eva-Lisa Holm Granath, Linköpings UB
Vanda Kiselman Arlinger, Ekonomikums bibliotek, Uppsala UB
Ingmarie Malmberg, Campus Valla, Linköpings UB
Margareta Melén, Högskolan Väst, Biblioteket
Eva Myrhage, Härnösands Bibliotek
Anki Nilsson, Riksdagsbiblioteket
Anders Noaksson, BTJ
Vivika Sjöstedt, Linnéuniversitetets bibliotek, Växjö
Helene Stenman, Umeå UB
Torun Sundström, Mittuniversitetets bibliotek
Magdalena Svanberg, KB (antecknade)
Annika Svantesson, Ekonomiska biblioteket, Göteborgs UB
Berit Svensson, Linnéuniversitetets bibliotek, Växjö
Ann Tobin, HT-biblioteken, Lunds universitet

Helene och Maria, som tagit initiativ till mötet, hälsade välkomna. Alla närvarande bibliotek presenterade hur det tänkt kring sin hylluppställning utifrån de frågor som skickats ut och funnits tillgängliga i Deweybloggen. De allmänna diskussionerna sammanfattas först, sedan följer bibliotekens rapporter alfabetiskt ordnade.

Rubrikerna.

Rubrikerna i Dewey är formulerade för att fungera i ett klassifikationssammanhang. Alla tänkbara delar av ett ämne ska ha en plats och det ska inte finnas några luckor. Det gör att rubrikerna ibland blir intetsägande, svåra att förstå och inte så funktionella som hyllmärkning. Flera exempel finns på avdelning 360:

361 Allmänt om sociala problem och social omsorg

362 Sociala omsorgsproblem och sociala tjänster

363 Övriga samhällsproblem och samhällstjänster

På de tre översta nivåerna av Deweysystemet finns det två varianter av rubrikerna: en i klassifikationssystemet som ska vara heltäckande och inte lämna några luckor. En annan i översikten till Dewey (Summaries) som ska vara funktionell och innehålla den terminologi

som används i vardagligt språk. Kanske vore det en bra idé med två varianter av rubrikerna även djupare ner i systemet? Magdalena för fram detta till Deweys redaktion.

På de egna hyllorna är man fri att formulera rubrikerna så att de fungerar. En annan modell är att behålla rubrikerna men lägga till exempel på de vanligast förekommande ämnena t.ex.:

362.6 Äldres problem och tjänster till äldre

Här t.ex. Äldreomsorg

Avsteg från hierarkierna

Deweysystemet är i huvudsak hierarkiskt, men ibland har man gjort avsteg från hierarkierna och istället placerat underordnade ämnen på sidoordnade nummer eller nummer någon helt annanstans i hierarkin. Några bibliotek har valt att samla dessa sidoordnade nummer under ett nummer i vissa fall. På Linköpings UB står t.ex. böcker 240, 250 och 260 på hyllan 230 (Kristendom). Med en sådan här lösning ökar arbetet med hyllistan och särskilda anvisningar behövs för personalen, men på Linköpings UB tycker man att vinsterna i form av en mer logisk hylluppställning gör att det är värt det.

Magdalena visade att det finns uttryckt i Deweysystemet när det skett avsteg från hierarkin. Man behöver alltså inte fundera ut det själv. När det står ”För ... se [deweynummer] betyder det att ett ämne som logiskt sett är underordnat ämnet där anmärkningen finns är placerat på ett nummer någon annanstans i Deweysystemet. Det kan vara antingen ett nummer som kommer direkt efter i nummerföljden, eller ett nummer någon helt annanstans. Magdalena påpekade att dessa har olika karaktär. I det första fallet gäller det ämnen som tydligt är underordnade ämnet där anmärkningen finns, t.ex:

948.5 Sverige

För Götaland se 948.6

För Svealand se 948.7

För Norrland se 948.8

I det andra fallet är den hierarkiska strukturen inte lika tydlig, och hänvisningen visar snarare på ett annat sätt att strukturera ämnena:

410 Språkvetenskap (lingvistik)

För språksociologi, se 306.44

Här visar hänvisningen att språksociologi i Deweysystemet inte är underordnat språkvetenskap utan sociologi, men att det också kan betraktas som en del av språkvetenskapen.

Om man väljer att samla ihop ämnen som klassificeras under olika nummer under ett gemensamt nummer på hyllan tror Magdalena att man ska begränsa sig till de sidoordnade numren.

Särskilda samlingar

De flesta bibliotek har någon samling som ställs upp på ett annat sätt än man gör i den huvudsakliga samlingen. Så har det varit när man har ställt upp enligt SAB och så är det med Deweyuppställning.

Åjttres bibliotek och Sametingets bibliotek (Birgitta Edeborg och Peter Sarri)

SAB-märkt litteratur sätts ihop i en kompakt svit så Dewey-märkta böcker kan ställas upp i en svit, SAB-märkta böcker klassas om när de cirkulerar och när behov finns av omklassning av ett ämne. Uppslagsverken står kvar samlade på sin hylla med en märkning [X] efter Dewey-numret. Skönlitteraturen ställs upp efter SAB (= efter publiceringspråk) men klassas i Dewey.

Blekinge tekniska högskolas bibliotek (Anna Stockman)

Vilken typ av hylluppställning har ni valt – hyllistor, full klassifikation eller numerus currens – och har ni redan nu funnit ”komplikationer” med ert val?

Vi har gjort en hyllista där vi har mycket olika längd på hylluppställningarna. Från ett basnummer som 200 – Religion, till en uppställning som 610.73072 – Omvårdnadsforskning. För vår del tror vi att det var rätt att använda hyllista, men vi har, liksom Christina Hagerlid, kämpat med rubriker till hylluppställningarna och vi kommer nog att ändra en del rubriker efter hand.

Avslutas den äldre sviten med SAB-uppställning eller konverterar ni och märker om den befintliga samlingen?

Vårt mål är att konvertera och märka om hela samlingen. Ca 20% är klart idag.

Hur har ni löst hylluppställningen för särskilda kategorier som skönlitteratur, barnböcker, lexikon, biografier, läromedel (m.fl.)?

Vi ställer upp böcker märkta Hc blandat med böcker märkta Skönlitteratur och den samlingen kommer hållas separat.

Biografier om personer med sjukdomar klassas ofta på 362 men hos oss placeras de i hyllan på respektive sjukdom under 616.

Lexikon hyllmärks inte speciellt utan hamnar på sitt ämne.

Referenssamlingen och bibliografier har ofta varit egna samlingar, hur har ni resonerat kring dessa?

Inte några separata samlingar hos oss, varken nu eller tidigare.

Ekonomikums bibliotek, Uppsala UB (Christina Hagerlid och Vanda Kiselman Arlinger)

Vilken typ av hylluppställning har ni valt – hyllistor, full klassifikation eller numerus currens – och har ni redan nu funnit ”komplikationer” med ert val?

På Ekonomikums bibliotek, Uppsala universitetsbibliotek, har vi gjort en hylluppställningslista med olika längd på hylluppställningarna. Alltifrån huvudklass till full klassifikation beroende på vilket ämne det gäller. Vi har alla ämnen och en del som språk, litteratur och religion har vi bara på huvudklass. Ekonomi, som vi har som specialämne, är mest finfördelat.

Vi tycker det är svårt att få lättbegripliga rubriker till hylluppställningarna, särskilt när det gäller avd. 300. Det vore bra att få ta del av hyllistor från de bibliotek som är klara.

Ett problem som återkommer är begreppet forskningsmetodik etc. som i Dewey har många olika tilläggs-koder. Det vore önskvärt att hålla samman denna typ av litteratur. Vi har heller inte gjort något åt våra rapportserier med klassning (p).

Avslutas den äldre sviten med SAB-uppställning eller konverterar ni och märker om den befintliga samlingen?

Vi har Dewey-uppställning för allt nyförvärv. Återlämnat material konverteras successivt. Vi har också börjat göra om hela avdelningar av utrymmesskäl. Katalogisatorerna klassar om och gör klart i katalogerna sedan hjälper all personal till med märkning av böckerna.

Hur har ni löst hylluppställningen för särskilda kategorier som skönlitteratur, barnböcker, lexikon, biografier, läromedel (m.fl.)?

Kursböcker står på ämne i en egen samling. Biografier funderar vi fortfarande över.

Referenssamlingen och bibliografier har ofta varit egna samlingar, hur har ni resonerat kring dessa?

Lokalen styr, referenssamlingen inkl. bibliografier står för sig i ett eget rum.

Göteborgs UB (Annika Svantesson)

Göteborgs universitetsbibliotek består av flera olika bibliotek. Vid tre av de fyra största biblioteken, Centralbiblioteket, Ekonomiska biblioteket och Pedagogiska biblioteket, kommer en ny uppställning att införas med förkortad DDK, år och numerus currens. Övergången sker vid årsskiftet 2011/2012. SAB-samlingen avslutas och vi gör plats för en ny DDK-samling. Nya hyllistor skapas för varje bibliotek. Alternativet att märka om bakåt diskuteras vid Pedagogiska och Ekonomiska biblioteken. Referenssamlingarna kommer troligen att märkas om till DDK.

Biomedicinska biblioteket utreder möjligheten att ställa upp efter klartext enligt Medical Subject Headings. Även vid det mindre Konstbiblioteket planerar man att använda klartextuppställning.

Pedagogiska biblioteket avvaktar med barnskön och barnfack tills vi vet hur man hanterar frågan runt om i Sverige.

HT-biblioteken vid Lunds universitet (Marie Hoen)

HT-biblioteken omfattar sex olika bibliotek inom humanistiskt och teologiskt fakultet vid Lunds universitet. Det största är Språk- och litteraturvetenskapliga biblioteket (SOL) som för ett antal år sedan bildades av institutionsbiblioteken vid språkinstitutionerna. De övriga fem bibliotek är utspridda vid institutionerna för historia, arkeologi, teologi och religionsvetenskap, filosofi och kulturvetenskaper. Dessa fem bibliotek ska sommaren 2014 flytta in i ett nybyggt bibliotek i ett nybildad HT-centrum.

HT-biblioteken var snabba att besluta om en övergång till DDC. Detta för att våra förutsättningar är speciella. Innan flytten måste stora mängder böcker gallras eller depåläggas. Med fem bibliotek där det finns minst fem hemmasnickrade hylluppställningssystem har det helt från början varit planen att skapa en gemensam hylluppställning innan flytten. När KB beslutade att gå över till DDC var det naturligt att gå vidare med DDC istället för SAB. I och med alla böcker ändå måste gås igenom är tanken att alla böcker ska märkas om och ställas upp enligt DDC innan flytten 2014.

Det har funnits en Deweygrupp som har haft i uppdrag att skapa en hylluppställningslista för de fem biblioteken. Att vi har valt att skapa en lista och inte använda oss av de fullständiga DDC-koder har flera anledningar. Många av våra böcker har inte DDC-koder och med en lista kan vi ändå placera in dessa utan att det blir skillnader mellan placeringen av klassificerade och oklassificerade böcker. En annan anledning är att vi är fem bibliotek som ska samsas och för att få en så konsekvent hylluppställning som möjligt är det bra att ha samma utgångspunkt.

Vi började med att försöka översätta den SAB-lista som redan fanns för våra bibliotek. Detta visade sig dock snabbt inte vara tillräckligt. Dewey är mycket mera omfattande än SAB vilket ger möjlighet att anpassa hylluppställningarna mera till samlingarna. Därutöver så är vissa av våra SAB-uppställningar ganska övergripande och används som "slaskhögar" vilket gör att de böcker som finns under en knubb skulle kunna hamna på många olika hyllor. Eftersom de flesta av våra bibliotek även/enda har ett klartextsystem är det också svårt att veta vilka signum som faktiskt finns i hyllan. Ett exempel är Islam-hyllan på CTR som omfattar religion, filosofi, historia och sociologi. Därför valde vi att utgå ifrån Dewey istället och välja ut de klassningar som känns relevanta.

För att få fram de relevanta hylluppställningarna har vi gått tillväga på olika sätt. Den ursprungliga SAB-listan har varit till stor hjälp eftersom den är en representation av våra samlingar. Vi har även gjort sökningar på befintliga Deweyklassningar i LIBRIS inom våra bibliotek (ex. ddct:2971 bib:(Lhum;Lctr)). Därutöver har vi diskuterat huvudklassarna med ämnesbibliotekarierna för att få deras syn på behovet av hyllsignaturer. Alla dessa olika sätt har tillsammans förhoppningsvis bidragit till att hylluppställningslistan representerar de samlingar vi har och den ämnesuppdelning vi tycker är relevant.

Ett mål har varit att inte skapa för många regler för placeringen. Självklart måste vissa koder kortas av och flyttas uppåt i hierarkin men vi har försökt undvika regler som: Placera böcker med koden XXX på XXX istället. Regler av denna typ håller inte i längden eftersom personal glömmer dem, byts ut osv och då får vi ett inkonsekvent system.

Nu, sommaren 2011, har vi påbörjat ommärkningen av ett bibliotek med hjälp av två nyutbildade bibliotekarier. De letar fram en DDC-kod, antingen direkt i den bibliografiska posten eller i Bibsys eller Classify. Därefter placeras den in enligt hylluppställningslistan och slutligen märkas den om och exemplarposten ändras. Vi är medvetna om att det kommer att ske fel men eftersom det endast rör sig om en hylluppställning och inte en klassifikation känner vi att kvantitet är viktigare än kvalitet.

På ett annat bibliotek har bibliotekarierna börjat gå igenom böckerna i samband med en gallring och skrivit in en DDC-kod i boken. Sedan kommer studentvakter att märka om böckerna och ändra exemplarposterna under deras kvällspass.

Hur vi kommer att fortsätta kommer att bestämmas efter sommaren när vi kan utvärdera ommärkningen. De olika biblioteken har olika förutsättningar och kommer därför troligtvis behandlas olika.

Högskolan i Borås, Bibliotek & läranderesurser (Elisabeth Andersen)

Vilken typ av hylluppställning har ni valt – hyllistor, full klassifikation eller numerus currens – och har ni redan nu funnit ”komplikationer” med ert val?

Vi valde från början att göra hyllistor. Vi utgick från vår SAB-lista. Ämnesansvariga bibliotekarier gick igenom sina avdelningar. När vi skulle göra hyllista efter Dewey tittade vi på hur andra bibliotek gjort. På vissa områden har vi haft mer finfördelat på hyllorna än andra bibliotek och där har vi fått ta ställning till huruvida vi skulle fortsätta med detta eller tänka om. Även om vi har hyllista så förändras den hela tiden. Ibland lägger vi till hyllsignaturer, men ibland bestämmer vi att den och den hyllsignaturen placeras på basnumret. Då skriver vi också in det i listan. På gammalt material som förvaras i kompaktsystem använder vi numerus currens.

Efter hyllmötet har vi bestämt att använda de 1000 sektionerna som hyllista och bygga ut vid behov. Enstaka hänvisningar har vi dock fortfarande i listan. Det har blivit mycket mer lättarbetat att göra på detta vis.

Avslutas den äldre sviten med SAB-uppställning eller konverterar ni och märker om den befintliga samlingen?

Vi kommer under det kommande året att göra om hela vår samling till Dewey – med vissa undantag. Se nedan

Hur har ni löst hylluppställningen för särskilda kategorier som skönlitteratur, barnböcker, lexikon, biografier, läromedel (m.fl.)?

Vuxen- och barnskönlitteratur behåller sina gamla hyllsignaturer.

Barnfack får också göra det tillsvidare. Eventuellt blir det en grund Dewey-signatur senare med ett litet u framför. Har i USA sett att bibliotek gör så med ett litet j (juvenile) framför hyllsignaturen.

Läromedel har och kommer att ha hylluppställning Läromedel.

Lexikon kommer att få 03 och placeras för sig på respektive avdelning.

Biografier. På de avdelningar där det går, t.ex. 700, skriver vi ut ...092 i hyllsignaturfältet och i huvuduppslagsfältet skriver vi först namnet på den person som boken handlar om och efter / skriver vi huvuduppslaget. Exempel: 746.92092 Moss / Testino. Övriga avdelningar har vi inte tagit ställning till än. Har i USA sett varianten B, där alla biografier stod uppställda efter den person boken handlade om.

Referenssamlingen och bibliografier har ofta varit egna samlingar, hur har ni resonerat kring dessa?

Bibliografierna hos oss har placerats efter hyllsignaturen, allmänna bibliografier för sig och fackbibliografierna först på sitt ämne. Det är inte riktigt klart än hur vi ska göra i fortsättningen. Troligen hamnar alla på avd 01+

Högskolan Väst, Trollhättan (Margareta Melén)

Själva omklassningsarbetet utförs av 4 katalogisatörer parallellt med ordinarie arbetsuppgifter. Biblioteket omfattar ca 60 000 böcker fördelade på två våningsplan. Katalogisatörerna har genomgått KB:s veckolånga utbildning i Dewey, övrig personal 1-dagsutbildning i Borås.

Beslutet om att övergå till Dewey togs våren 2010 och 20 december slutade vi klassa SAB. Alla nya böcker började Deweyklassas. Konsekvensanalys, diskussion om marknadsföringsåtgärder, planering av arbete med hyllista

Övergång från hyllista till ”knubblista”. I januari 2011 togs beslutet att inte arbeta med hyllista ”som är mycket tidsödande och kommer att behöva omredigeras inom en snar framtid. Det är en stor fördel att redan från början ha korrekta koden och på så vis undvika fler ommärkningar” (ur protokoll 2011-01-10)

Ur protokoll 2011-01-20: Diskussion och beslut om uppställningsord. Problemet är SABs z-tillägg. Vi beslutade följande:

- Uppställning på författare när det är fokus på innehållet t ex sjukdom/händelse och inte på person.
- Uppställning på person om det handlar om ngn som skapat ett konstnärligt verk t ex författare, konstnärer, formgivare eller filmskapare.
- Uppställning på programspråk, dataprogram, operativsystem och andra system
- Uppställning på person om fokus ligger på denne persons liv.
- Uppställning på företagsnamn

Vi följer hänvisning i DDK om detta finns. T ex programspråk

”Gamla” böcker: Vi började på avd Pu med underavdelningar. Arbetet snart avslutat

Under februari-mars diskuterades vad vi skulle fortsätta med efter Pu. Avdelningarna A (arbetet har påbörjats), B och C var på tal men senare i vår beslutades att vi fortsätter med att deweyklassa all kurslitteratur

Maj-juni: klassningsarbetet fortsätter samtidigt som arbetet med flyttningar och tätningar av hyllor intensifieras. Diskussion om hyllsignum. Ur protokoll 2011-05-10: Hyllsignum
Vi hade en livlig och lång diskussion om fördelar och nackdelar angående korta/långa etiketter och nere/uppe på bokens rygg. Vi **beslutade:**

Fyra rader: 3 siffror (huvudklassen + punkt
resten av siffrorna
huvudord
år

När det gäller antalet siffror efter punkten (= rad 2) skall vi diskutera / låta assistenterna besluta, hur många siffror ryms före bokens streckkod. Vi kan t ex ta bort landkoden, men ej Sverige.

Efter diverse tester har det visat sig att 10 siffror går bra. Beslutades att hyllsignum placeras långt nere på boken

Omflyttningar. Ur protokoll 2011-05-25: Ska genomföras v 23 med hjälp av en biblioteksvakt och en timanställd person.

Flytt av skönlitteratur (som den står) till andra våningen.

Allt tyskt in i compactushyllorna för att frigöra utrymme.

Börja med avd 400 på vårt andra plan. Placera GLEST!

Linköpings universitetsbibliotek (Eva-Lisa Holm Granath)

Linköpings universitetsbibliotek omfattar 4 bibliotek i Linköping och Norrköping. Vi har ca 600.000 volymer. Projektgruppen för Dewey övergången vid LiUB är sammansatt av personer från olika funktioner och alla bibliotek är representerade. Gruppen tillsattes i början av 2009 och har arbetat först med att utreda olika möjligheter/lämna förslag. Nu är vi i genomförande fasen. Arbetet berör de flesta i personalen, alla katalogisatörer är förstås involverade och även kontaktbibliotekarierna. Det är tydligt att detta är ett, av biblioteksledningen, högt prioriterat projekt.

Vi har valt att **skapa en ny hyllista enligt DDK**. Den omfattar drygt 400 uppställningssignum.

Fördelar:

Det var ett noga övervägt val. Vi kan inte tänka oss att släppa på möjligheten att ”hyllbrowsa”. Vi har fått positiv feedback från biblioteksstyrelsen, inklusive studentrepresentanterna från alla fakulteterna. Att ställa upp enligt full klassifikation har inte varit ett alternativ. Vi förstår inte hur sorteringen ska kunna fungera. Vi har svårt med strukturen med så många parallella DDK-klasser/koder som gör att ämnen splittras upp. Vi vill i en hel del fall hålla ihop böcker om svenska förhållanden. Vi vill också t ex hålla ihop Litteraturvetenskap – Barn-och ungdomslitteratur som annars sprids ut efter språk

Komplikationer:

Vi får göra förändringar allteftersom vi upptäcker att ”det var ju feltänkt, där hamnar inte det vi trodde skulle hamna där”. Vi har en rätt fri inställning till hur de olika rubrikerna ska lyda ”det måste vara begripligt och relatera till vad som faktiskt hamnar där”, fortfarande kan en del rubriknamn komma att ändras. Vi har fått göra mycket anvisningar för katalogisatorerna, typ ”Hit även böcker klassade ...”

Den äldre sviten med SAB-uppställning tätpackas nu i sommar med hjälp av extraanställda ungdomar, en del är redan gjort. Vi har sedan i februari projektmedel för att **göra om återlämnade** böcker till ”den nya samlingen”. Två heltidsanställda bibliotekarier under detta år, för 2012 finns budgeterat för en person. Enligt vår statistik så har t o m vecka 24 ca 16.000 böcker gjorts om och drygt 4.000 nykatalogiseringar har gjorts. Detta gäller utlåningslitteraturen, som också samtidigt görs om till ”flytande samling”. Nu har vi påbörjat arbetet med att göra om **REF KURS böckerna** med tillhörande utlåningsex. Arbetet med att göra om **REF-samlingen** pågår kontinuerligt, och fortsätter under hösten. REF-samlingen är sedan många år uppdelad och står på resp ämne, så ska det vara även i fortsättningen.

Målet är att när höstterminen börjar så ska all kurslitteratur finnas i den nya samlingen.

Långsiktigt mål: den tätpackade SAB-sviten blir allt mindre. Den ger om ett antal år bra underlag för ev gallringsbeslut av litteratur som ej lånas ut.

Skönlitteratur, barnlitteratur och periodika har vi inte tagit itu med än, men vi har tänkt oss någon form av klartextuppställning. Läromedel är redan idag en egen samling med klartextuppställning. Den berörs ej av DDK.

Biografier/gamla z-klassningar: Författare och konstnärer kommer att hållas ihop i särskilda sviter, som tidigare. Övriga biografier förs ut på respektive ämne. Särskilda företag och särskilda programmeringsspråk hålls också ihop.

Linnéuniversitetets bibliotek (Berit Svensson, Vivika Sjöstedt)

Vilken typ av hylluppställning har ni valt och finns komplikationer med ert val?

Vi har valt att göra en hylluppställningslista som är lika för Kalmar och Växjö. Hyllistan har mycket fler uppställningar än vi har med SAB. I princip har vi uppställning på alla koder på de 1000 sektionerna och längre koder där vi tycker att vi behöver det. Vi har möjlighet att

placera ut knubbar med ämnet i klartext på alla uppställningar men gör detta efter hand allteftersom samlingen växer. Hyllgavlarna har ännu så länge endast övergripande rubriker.

Komplikationer:

Hyllistan behöver ibland ändras när vi lär oss mer om DDK och när vi får böcker inom alla områden. Orsak kan vara att rubriken i DDK inte blir bra på den nivå vi har valt att sätta upp böckerna på eller att vi upptäcker att vi behöver en finare indelning. En ändring i hyllistan innebär en extra arbetsinsats för att märka om böcker som berörs. Dessa ändringar har blivit färre när hyllistan blivit mer inarbetad.

En komplikation är ibland att hierarkierna inte är utförda i DDK (koder som egentligen borde kunna vara en hierarki är inte hierarkiskt ordnade) så att vi får välja fler hylluppställningar än vi behöver t ex 355 Militärvetenskap och 356-359 Infanteri osv. Vi har valt att i sådana lägen inte göra anvisningar för katalogisatörer (t.ex. att föra vissa koder till en annan kod) utan använder oss av fler hylluppställningar med eller utan knubbar i klartext.

Avslutar ni den äldre sviten med SAB-uppställning eller konverterar ni och märker om den befintliga samlingen?

Vi har börjat med DDK-samlingen i en ny svit och avslutar alltså i princip sviten med SAB-uppställning. Vi gör ingen maskinell konvertering. I Växjö gör vi viss ommärkning. Dels har vi flyttat alla böcker inom ett visst ämne (vi testade med SAB-hyllan Cm) och dels arbetar vi med listor för böcker utgivna 2010. Vi har en målsättning att böcker fr.o.m. 2010 ska vara DDK-placerade.

Hur har ni löst hylluppställningen för särskilda kategorier som skönlitteratur, barnböcker, lexikon, biografier, läromedel (m.fl.)?

Hittills fortsätter vi med SAB på skönlitteratur, barnböcker, tidskrifter och monografiserier och årsböcker placerade på (p). Läromedel klassar vi inte med DDK och vi har en särskild uppställning för läromedel. Detsamma gäller statistik. När det gäller biografier så följer vi DDK fullt ut och har alltså ingen samlad avdelning.

Referenssamlingen och bibliografier har ofta varit egna samlingar – hur har ni resonerat kring dessa?

I Kalmar placeras referensböcker på samma hylluppställning som utlåningsexemplaren med undantag för en liten referensavdelning med allmänna uppslagsverk.

I Växjö finns en särskild referensavdelning som fortfarande ställs upp enligt SAB. Nu är målsättningen att gå igenom referensavdelningen. Vi kommer då att gallra, flytta till magasin, flytta till utlån och flytta resten av referensböckerna till ämnet med DDK-placering. En mindre del med allmänna uppslagsverk och referensverk – främst inom SAB-avdelningarna B, F och O – kommer att finnas kvar i en liten allmän referenssamling och då till en början med SAB-uppställning. Vi har ännu inte tagit ställning till DDK-hylluppställning för referensverken t ex om och i så fall på vilken nivå 03 för lexikon ska synas i uppställningen.

Malmö högskolas bibliotek (Maria Gullberg)

Vilken typ av hylluppställning har ni valt – hyllistor, full klassifikation eller numerus currens – och har ni redan nu funnit ”komplikaationer” med ert val?

Malmö högskolas bibliotek testade först att ställa upp böckerna efter hela klassifikationskoden för att möjliggöra flytande samlingar i framtiden. Då klassifikationskoderna ibland blev alltför långa valde vi hylluppställning enligt hyllistor. Malmö högskola har tre bibliotek och varje bibliotek har en egen hyllista. Sedan juli 2011 är hyllistorna klara på Orkanenbiblioteket, Odontologiska biblioteket och Biblioteket Hälsa och Samhälle.

Avslutas den äldre sviten med SAB-uppställning eller konverterar ni och märker om den befintliga samlingen?

Vi planerar att på sikt göra om vår SAB-samling till Dewey och övergången är ett långsiktigt projekt med kvalitet i fokus och underlättas av gallringsrutiner. De SAB-böcker vi väljer att konvertera (t.ex. äldre upplagor till nya titlar, kurslitteratur, flitigt använda böcker, t.ex. 2010 års utg. - i mån av tid) tilldelas både en klassifikationskod enligt DDK och en hyllsignatur enligt DDK-hyllista. Alla nyköpta böcker får en hylluppställning enligt DDK, Om vi köper ett nytt exemplar av en titel vi redan har, ändrar vi de tidigare SAB-exemplaren till DDK.

Böcker med hylluppställning enligt Dewey är i dagsläget placerade på en plats på respektive bibliotek.

Hur har ni löst hylluppställningen för särskilda kategorier som skönlitteratur, barnböcker, lexikon, biografier, läromedel (m.fl.)?

Skönlitteraturen får hyllsignaturer enligt en klartextmodell, t.ex. Skön (skönlitteratur på svenska), Skön (eng), Skön (tys), Drama, Lyrik, Tecknat etc.. Hcf, Hcg, Hc,u, Hce,u slår vi ihop till Unga osv. All skönlitteratur är konverterad enligt denna klartextmodell under sommaren.

Orkanenbibliotekets fackbarnböcker (egen barnhyllista enligt SAB tidigare) kommer att ställas upp tillsammans med vuxenfacklitteraturen enligt DDK-hyllistan. SOUer och SBU-rapporter kommer också att gå in i Deweysamlingen. Orkanenbibliotekets läromedel har en egen hyllista med klartexter och den kommer att behållas. Vi skapar inga specialsamlingar för lexikon och biografier utan dessa följer hyllistorna.

Mittuniversitetets bibliotek Härnösand (Jonas Degerfält)

Vilken typ av hylluppställning har ni valt – hyllistor, full klassifikation eller numerus currens – och har ni redan nu funnit ”komplikaationer” med ert val?

Vi har precis som vid Mittuniversitetet i Östersund valt att ställa upp böckerna efter en förkortad DDC klassning, men djupet i hylluppställningen varierar beroende på ämne. Eftersom vi håller till i Sambiblioteket så kommer vi att samarbeta med Härnösands kommunbibliotek och Länsbiblioteket Västernorrland, som också valt att gå över till DDC.

Ett exempel på ”komplikation” är hur vi ska placera Läroplaner. Med SAB står de samlade, men med DDC måste klassificera dem efter utbildningsnivå. En lösning för att komma undan detta är att klassificera läroplanerna enligt DDC, men att samla dessa på en hylla med klartext ”Läroplaner”

Avslutas den äldre sviten med SAB-uppställning eller konverterar ni och märker om den befintliga samlingen?

Vi kommer att konvertera och märka om den befintliga samlingen. Vi märker om böckerna preliminärt innan vi flyttar dessa till de nya hyllplaceringarna. Flytten kommer att ske i samband med en ombyggnation i Sambiblioteket sommaren 2011. Sedan får ämnesansvariga bibliotekarier arbeta med att klassificera böckerna enligt DDC. Detta är ett arbete som kommer att ske under en lång tidsperiod.

Hur har ni löst hylluppställningen för särskilda kategorier som skönlitteratur, barnböcker, lexikon, biografier, läromedel (m.fl.)?

Vi konverterar enbart facklitteratur. Skön- och barnlitteratur kommer inte att påverkas. Alla biografier kommer att samlas under en avdelning som kommer att benämnas med klartext ”Biografier”.

Mittuniversitetets bibliotek Sundsvall (Torun Sundström)

Vilken typ av hylluppställning har ni valt – hyllistor, full klassifikation eller numerus currens – och har ni redan nu funnit ”komplikationer” med ert val?

Vi ställer upp enligt DDC och har gjort en hyllsignumlista (bifogas). Listan är ett växande och levande dokument som utarbetats på flera sätt. Till att börja med märkte vi endast nyinköpt litteratur med DDC och då skrev vi upp i en lista vilka signum vi använt och på det viset växte listan utifrån de ämnen vi köpte. Sedan fyllde vi på med signa utifrån de SAB-placeringar vi hade och där vi såg att det fanns ett underlag (tillräckligt mycket böcker). Vi har även passat på att göra ”nya” placeringar för ämnen som inte hade någon motsvarande hylla i SAB-samlingen, t ex 070.49 för bildjournalistik och under 658. Hur djupt i hierarkin vi går är väldigt olika beroende på ämne och underlag. Vi har t ex endast placering 200 för allt inom religion eftersom detta inte är ett stort ämne hos oss, medan vi har placering 610.73072 för omvårdnadsforskning som tvärtom är ett viktigt ämne och där vi följaktligen har rikt med böcker. Nu när vi haft listan ca 1 ½ år har vi brutit ut, tagit bort och lagt till en hel del. Vi försöker hålla antalet signa ungefär på samma nivå som med SAB.

Avslutas den äldre sviten med SAB-uppställning eller konverterar ni och märker om den befintliga samlingen?

Vi har makat ihop den ”gamla” sviten som därmed avslutas, och ställer alla nya böcker på Dewey-hyllorna. Parallellt med detta märker vi också om det gamla i den mån vi hinner. Tanken är att kursböcker och det som utlånas skall märkas om i första hand, men nu till sommaren satsar vi på särskilda hyllor där allt märks om. Detta delvis för att skapa utrymme för DDC-hyllorna. Vi ser detta som ett projekt som kommer pågå i flera år framöver med omflyttningar och extrasatsningar på ommärkning vid jul- och sommaruppehåll.

Hur har ni löst hylluppställningen för särskilda kategorier som skönlitteratur, barnböcker, lexikon, biografier, läromedel (m.fl.)?

Skönlitteraturen behåller vi som en separat samling. Den har i katalogen fortfarande placering Hc m.fl. Vi har väldigt lite skönlitteratur. Biografier hanterar vi som alla andra böcker, dvs de placeras utifrån ddc-klassning på respektive ämne. Barnböcker och läromedel har vi inte. Frågan om lexikonen har vi inte tagit tag i än.

Referenssamlingen och bibliografier har ofta varit egna samlingar, hur har ni resonerat kring dessa?

Hur vi ska göra med ref-samlingen har vi inte bestämt än. Vi har i det gamla systemet en separat ref-samling med en egen, mer kortfattad hyllsignumlista men de enstaka titlar vi har köpt som ref sedan vi bytte till DDC har tills vidare införlivats med övriga ddc-märkta böcker.

Mittuniversitetets bibliotek Östersund (Oskar Hammargren och Bodil Jacobsson)

Vilken typ av hylluppställning har ni valt – hyllistor, full klassifikation eller numerus currens – och har ni redan nu funnit ”komplikationer” med ert val?

Mittuniversitetet i Östersund har valt att ställa upp böckerna enligt en förkortad Deweyklassning, beroende på ämnet. Alltifrån ett basnummer, tex 500 till en uppställning som 658.4038. . Vi har dock i ett fåtal fall ändrat djupet i hylluppställningen. Vi har även kunnat lyfta fram nya, efterfrågade ämnen som är bättre representerade i Dewey, som ledarskapsteorier och entreprenörskap etc. Den enda komplikation vi har hittat var parentes P-uppställningar, där vi nu har löst det mesta.

Avslutas den äldre sviten med SAB-uppställning eller konverterar ni och märker om den befintliga samlingen?

Vi konverterade alla befintliga SAB-uppställningar till en motsvarande Dewey-uppställning i vårt bibliotekssystem, och ställde sedan upp våra samlingar enligt den nya uppställningen. Detta gjordes i samband med en ombyggnation sommaren 2010. Själva omflyttningen av ca 70 000 böcker gjordes successivt under sommaren 2010. Vid själva nedpackningen tog vi hjälp av 10 gymnasieungdomar som packade under handledning av ordinarie personal. Det tog en förmiddag. Uppackningen gjordes av ordinarie personal, ca 10 st.

Allteftersom böcker lånas ut och återlämnas så märker vi om preliminärt (med en handskriven etikett) enligt en hyllplaceringskonkordans, innan böckerna sedan sätts upp igen. Därefter klassificerar vi i mån av tid, successivt om den återlämnade (efterfrågade) litteraturen enligt Dewey. Här har vi haft stor hjälp av Classify. På så sätt räknar vi med att få ett underlag för framtida gallring bland den litteratur som vi ser inte lånas ut.

Hur har ni löst hylluppställningen för särskilda kategorier som skönlitteratur, barnböcker, lexikon, biografier, läromedel (m.fl.)?

Lexikon hamnar på respektive avdelning, men utan .03.

Biografier ställdes preliminärt upp enligt konkordansen, men i vårt bibliotekssystem står den gamla SAB-klassningen kvar. (Vi har låg efterfrågan på denna typ av litteratur)

Skönlitteraturen har vi gett hylluppställningen ”fiction”.

Referenssamlingen och bibliografier har ofta varit egna samlingar, hur har ni resonerat kring dessa?

I samband med omflyttningen tog vi beslutet att integrera referensavdelningen med normalsamlingen. Vi sätter referensböckerna först på respektive avdelning med en tydlig ryggmärkning. Beslutet togs då vi under de senaste 10 åren har märkt en kraftigt minskad användning av den tryckta referenslitteraturen. Mycket har även gjorts om till utlån.

Riksdagsbiblioteket (Anki Nilsson)

Vilken typ av hylluppställning har vi valt – hyllistor, full klassifikation eller numerus currens – och har ni redan funnit ”komplikationer” med ert val?

Riksdagsbiblioteket har valt att ställa upp sina böcker utgivna fr o m 2011 enligt en förkortad Dewey-klassning som mest har vi sju siffror i deweykoden (341.2422) ofta 3–5 siffror.

Avslutas den äldre sviten med SAB-uppställningen eller konverterar ni och märker om den befintliga samlingen?

Den äldre sviten har kvar SAB-uppställningen. Vi har börjat med en helt ny svit med böcker utgivna från 2011- enligt Dewey.

Riksdagsbiblioteket har bara de senaste 5 årens utgivning på öppna hyllor i bibliotekssalen. Vi flyttar ner i magasinet ett år varje årsskifte. Vilket innebär att vi inom fyra år har alla böcker enligt Dewey på öppna hyllor.

Hur har ni löst hylluppställningen för särskilda kategorier ... ?

Biografier samlar vi på 920 med personen som uppställning. Skönlitteratur har vi samlat i en egen samling redan tidigare och är endast tillgänglig för interna användare.

Referenssamlingen och bibliografier har ofta varit egna samlingar, hur har ni resonerat kring dessa?

Vår referenssamling är inte en sammanhållen avdelning utan placeras på respektive hylluppställning. Detta innebär att all ny referenslitteratur får dewey-uppställning och de äldre referensböckerna står kvar på SAB. Här kommer vi att få ett problem i fyra år ...

Referenssamlingen och bibliografier har ofta varit egna samlingar, hur har ni resonerat kring dessa?

Vi kommer att placera bibliografierna i magasinet och litteraturen som finns i magasinet kommer inte att märkas om i nuläget. Vi har inte bestämt hur vi ska göra med referenslitteraturen.

Umeå UB (Helene Stenman)

Äldre SAB-uppställda sviter avslutas och tätpackas.

Hylluppställning på full DDK-klassifikation, förutom Barnskön, Vuxenskön och Läromedel.

Barnskön och Vuxenskön fortsätter sin gamla uppställning på numerus currens efter samlingsbeteckningen **BARN** resp. **SKÖN**.

Läromedel ställs på grovt ämne (tex Matematik på 510) efter samlingsbeteckningen **Lär**.

Bibliografierna ställs än så länge i DDK-sviten, framtiden får utvisa om de tryckta bibliografierna blir så många att de behöver egen svit.

REF:en (tidigare SAB-uppställd) kommer att avslutas och ställas upp i lättåtkomligt öppet magasin, vissa aktuella verk kommer att flyttas till den nya DDK-uppställda REF:en.

Enda överraskningen hittills är att klassningarna ofta är något längre än vi trodde de skulle vara ...